Polunetsintäalgoritmit (väliaikainen otsikko)

TkK-tutkielma Turun yliopisto Tietotekniikan laitos Labran nimi 2023 Botond Ortutay

TURUN YLIOPISTO

Tietotekniikan laitos

BOTOND ORTUTAY: Polunetsintäalgoritmit (väliaikainen otsikko)

 ${\it TkK-tutkielma},\, 8~{\it s.},\, 1~{\it liites}.$

Labran nimi Helmikuu 2023

Asiasanat: tähän, lista, avainsanoista

^{*}Tähän abstrakti*

UNIVERSITY OF TURKU

Department of Computing

BOTOND ORTUTAY: Polunetsintäalgoritmit (väliaikainen otsikko)

Bachelor's Thesis, 8 p., 1 app. p. Laboratory Name 2 2023

Keywords: here, a, list, of, keywords

^{*}English abstract here*

Sisällys

1	Johdanto		
	1.1	Tutkielman tarkoitus	1
	1.2	Tutkimuskysymykset	1
	1.3	Tiedonhakumenetelmät	2
	1.4	Tutkielman rakenne	2
2 Taustoitus			3
	2.1	Polunetsintä ongelmana	3
	2.2	Algoritmeista	4
	2.3	Esimerkkejä sovelluskohteista	4
3	Joit	ain polunetsintäalgoritmeja	5
	3.1	Dijkstran algoritmi	5
	3.2	A*-algoritmi	5
4 Algoritmien sovelluskohteita		oritmien sovelluskohteita	6
	4.1	Videopelit	6
	4.2	Karttaohjelmat	6
5	Eräiden algoritmien tehokkuuden tarkastelu esimerkkiongelmassa		
6	Vhtoonyoto		

Lähdeluettelo	9
Liitteet	
A Liitedokumentti placeholder	A-1

Taulukot

1 Johdanto

1.1 Tutkielman tarkoitus

Suunnitelma kappaleelle 1.1:

- Harkittu ja kiinnostava aloitus
- Käy lyhyesti ja yksinkertaisesti läpi seuraavat asiat:
 - Polunetsintäalgoritmejä tarvitaan kun...
 - Polunetsintä käsitteenä
 - Miski kirjoitin kandityön juuri tästä aiheesta? (tutkielman perustelu)
- Päätä kappale jotenkin näin:

"Tutkielman tarkoitus on esitellä lukijalle erilaisia polunetsintäalgoritmeja, sekä verrata niiden toimintaa jossakin esimerkkiympäristössä"

1.2 Tutkimuskysymykset

Tutkielmassa pyritöön vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- 1. Tutkimuskysymys: Minkälaisia polunetsintäalgoritmeja on kehitetty?
- 2. Tutkimuskysymys: Miten niitä voidaan käyttää käytännön sovelluksiin?
- 3. Tutkimuskysymys: Miten niiden tehokkuutta voidaan mitata?

1.3 Tiedonhakumenetelmät

Tietoa tämän tutkielman tekoon on haettu IEEE:n Xplore Digital Center-tietokannasta, Web of Science-tietokannasta, sekä Google Scholar-hakupalvelusta. Hakutuloksia rajattiin julkaisuajan mukaan niin, että suurin osa hakutuloksista on julkaistu vuona 2018 tai sen jälkeen. Myös aihepiirirajausta on käytetty. Hakusanoissa on käytetty osuvempien tulosten löytämiseksi Boolen operaattoreita, sekä sanakatkaisua. Alla on muutama esimerkki käytetyistä hakusanoista:

1.4 Tutkielman rakenne

Tutkielman luku 2 taustoittaa seuraavia lukuja. Tarkoitus on, että luvun 2 lukemisen jälkeen lukijalle tulisivat tutuksi polunetsintään liittyvät peruskäsitteet ja taustaaiheet, jotta seuraavien lukujen ymmärtäminen helpottuisi. Luvussa 3 käydään läpi muutaman tunnetun polunetsinnän toiminta ja täten pyritään vastaamaan tutkimuskysymykseen 1. Luvussa 4 käydään läpi joitakin polunetsintäaldoritmien yleisiä käyttökohteita ja pyritään vastaamaan tutkimuskysymykseen 2. Luvussa 5 taas mitataan useiden eri polunetsintäalgoritmien tehokkuus eräässä esimerkkiongelmassa ja vertaillaan niitä tämän avulla toisiinsa. Lopussa olevassa yhteenvetokappaleessa 6 tulokset kootaan vielä yhteen ja esitetään helpommin luettavassa muodossa.

2 Taustoitus

2.1 Polunetsintä ongelmana

Polunetsintä tarkoittaa tietotekniikan kontekstissa ongelmaa, jossa halutaan koneellisesti löytää, sekä mahdollisesti myös piirtää sallittu polku kahden etukäteen määritellyn pisteen väliin. Useissa polunetsinnän liittyvissä ongelmissa halutaan myös, että löydetty polku olisi jollain tavalla optimaalinen. Optimaalinen polku voisi esimerkiksi olla lyhyempi tai nopeampi kuin muut mahdolliset polut. [1]

Jotta polunetsintäongelmia voitaisiin ratkaista koneellisesti, tarvitsee ne ensin muuttaa matemaattiseen esitysmuotoon. Tämän vuoksi polunetsintäongelmat voidaan jakaa kahteen osaonglemaan: graafigeneraatioon ja polunetsintäalgoritmin käyttöön. Graafigeneraatiota tarvitaan, koska polun löytämiseen käytetyt algoritmit toimivat tyypillisesti graafeissa. Siinä muutetaan polunetsintäongelman alueena toimiva maasto- tai kartta-alue graafimuotoiseksi rakentamalla siitä esimerkiksi luurankomalli (skeletonization). [2] Tämä tutkielma on keskittynyt polunetsintäalgoritmeihin ja niiden käyttöön, eikä graafigeneraatiota tämän vuoksi käsitellä tutkielmassa laajemmin.

* Tässä voisi olla jokin kuva kartan muuttamisesta graafiksi *

Polunetsintäongelmat voidaan myös jakaa yksiagentillisiin (single-agent) ja moniagentillisiin (multi-agent) polunetsintäongelmiin. Yksiagentillisissa ongelmissa ongelma-

alueella liikkuu vain yksi agentti, jolle pyritään löytämään optimaalinen polku jostain lähtöpisteestä johonkin päämäärään. Moniagentillisisssa ongelmissa alueella liikkuvia agentteja on useita. Näissä kaikilla agenteilla on oma lähtöpiste ja oma päämäärä ja kaikille tulee löytää optimaaliset polut niin, että agentit eivät törmäile toisiinsa ja niiden välille ei synny reititykseen liittyviä konflikteja. [3] Näistä ongelmatyypeistä tämä tutkielma on käsittelee pääasiassa yksiagentilliseen polunetsintään kehitettyjä polunetsintäalgoritmeja.

2.2 Algoritmeista

2.3 Esimerkkejä sovelluskohteista

3 Joitain polunetsintäalgoritmeja

- 3.1 Dijkstran algoritmi
- 3.2 A*-algoritmi

 $[*]T\"{a}h\"{a}n\ mahdollisesti\ muitakin\ algoritmeja*$

4 Algoritmien sovelluskohteita

- 4.1 Videopelit
- 4.2 Karttaohjelmat

 $[*]T\ddot{a}h\ddot{a}n\ mahdollisesti\ muitakin\ sovelluskohteita*$

5 Eräiden algoritmien tehokkuuden tarkastelu esimerkkiongelmassa

6 Yhteenveto

Lähdeluettelo

- [1] G. E. Mathew ja G. Malathy, "Direction based heuristic for pathfinding in video games", teoksessa 2015 2nd International Conference on Electronics and Communication Systems (ICECS), IEEE, 2015, s. 1651–1657. DOI: 10.1109/ECS.2015.7124867.
- [2] Z. A. Algfoor, M. S. Sunar ja H. Kolivand, "A Comprehensive Study on Pathfinding Techniques for Robotics and Video Games", Int. J. Comput. Games Technol., vol. 2015, tammikuu 2015, ISSN: 1687-7047. DOI: 10.1155/2015/736138.
- [3] R. Stern, N. R. Sturtevant, A. Felner et al., "Multi-Agent Pathfinding: Definitions, Variants, and Benchmarks", CoRR, vol. abs/1906.08291, 2019. eprint: 1906.08291.

Liite A Liitedokumentti placeholder

 $*Placeholder\ liited okumenteille*$